

OCHRANA STÁTNÍ HRANICE V PADESÁTÝCH LETECH 20. STOLETÍ

Pavel VANĚK (ed.)

EDICE / ACTA MUSEI TECHNICI BRUNENSIS / 2017

Autorský kolektiv:

Mgr. Petr Bartušek; PhDr. Michal Bureš, Ph.D.; Mgr. Martin Dubánek; prof. PhDr. František Hanzlík, CSc.; Homolová Irena, BcA.; Mgr. Petr Karlíček, Ph.D.; Mgr. David Kovařík, Ph.D.; Luděk Kozlovský; Dr. rer. nat. Werner Leikam; Mgr. Martin Pulec; Mgr. Jerguš Sivoš, Ph.D.; Mgr. Tomáš Slavík; Doc. Dr. Eugenie Trützscher von Falkenstein; Mgr. Ing. Pavel Vaněk, Ph.D.

Recenzovali:

PhDr. Milan Vyhlídal, Ph.D. a Mgr. Radek Slabotínský, Ph.D.

**Vydalo Technické muzeum v Brně / Purkyňova 105, 612 00 Brno / www.tnbrno.cz
Vyšlo s finanční podporou MK ČR z programu Kulturní aktivity**

Editor: Mgr. Ing. Pavel Vaněk, Ph.D.

Foto: není-li uvedeno jinak, archiv autorů

Grafická příprava: Graficoon Brno

Tisk: Reprocentrum Blansko

Redakce: Bc. Lenka Máčalová, Mgr. Pavla Stöhrová

Distribuce: Technické muzeum v Brně, gilbertova@tnbrno.cz

OBSAH

Úvodem	5
Ochránci a občané. Styky mezi Pohraniční stráží a obyvateli Nové Bystřice v padesátých letech 20. století Petr BARTUŠEK	7
Archeologický obraz hraničního pásma v Novohradských horách Michal BUREŠ	15
Československé opevnění 1952–1964 Martin DUBÁNEK	42
Získávání informací o přechodech státní hranice a o uprchlících československými bezpečnostními složkami na počátku padesátých let František HANZLÍK	64
Restaurování mapy z fondu Znojemské pohraniční brigády Irena HOMOLOVÁ	82
Život na pomezí dvou „bratrských socialistických států“. Česko-saská hranice po druhé světové válce (1945–1966) Petr KARLÍČEK	88
Hraniční pásmo v okolí česko-rakouské hranice v letech 1950–1964 David KOVAŘÍK	109
Elektrické zabezpečení ochrany hranic (EZOH) v Novohradských horách Luděk KOZLOVSKÝ	117
Überreste des EZOH im Grenzgebiet zu Österreich und Deutschland Werner LEIKAM	121
Stručný statisticko-historický pohled na výsledky činnosti Pohraniční stráže v letech 1950 až 1960 Martin PULEC	142
Tretia obeť: Neznámý epilóg zásahu Pohraničnej stráže a Štátnej bezpečnosti na železnej opone v máji 1952 Jerguš SIVOS	154

Dislokační změny u 15. brigády Pohraniční stráže České Budějovice v letech 1951–1955 Tomáš SLAVÍK	165
Einheitserziehung im Geiste des Stolzes auf Sozialistische Errungenschaften: „Sinn des lebens sind die ideale des sozialismus“ Eugenie TRÜTZSCHLER VON FALKENSTEIN	172
Rakouská státní smlouva a organizační změny u znojenské brigády Pohraniční stráže v roce 1955 Pavel VANĚK	184
Abstracts	194
Shrnutí / Summary / Zusammenfassung	198
Adresář autorů	200